

Onderwerp Zienswijze ontwerpbesluit Groningenveld gasjaar 2023-2024
ter informatie
Steller S. Boxman

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	0629638605	Bijlage(n)	1	Ons kenmerk	239376-2023
Datum	20-7-2023	Uw brief van		Uw kenmerk	

Geachte lezer,

Hierbij bieden wij u de zienswijze op het ontwerpbesluit aan, zoals wij deze mede namens uw raad in juli 2023 gaan toezenden aan de staatssecretaris van Economische Zaken (EZK).

Op 30 juni 2023 heeft de staatssecretaris het ontwerpbesluit Groningenveld voor het gasjaar 2023-2024 gepubliceerd. Gezien de afstemming met de regio is het niet eerder mogelijk geweest om u te informeren over de zienswijze. Wij bieden vanwege het zomerreces deze zienswijze, net zoals bij de vorige gaswinningsbesluiten, mede namens u aan. Deze mogelijkheid wordt geboden in het kader van de Gemeentewet (art. 160, eerste lid, deel f). Door nu een zienswijze in te dienen heeft u de mogelijkheid om op basis van het definitieve vaststellingsbesluit in beroep te kunnen gaan. Dit zal pas na de publicatie van het definitieve vaststellingsbesluit mogelijk zijn.

Door de regionale 'Kopgroep Gaswinning' is het raamwerk voor de zienswijze gezamenlijk voorbereid en afgestemd. Onze vraag aan u is of u zich als raad kunt vinden in deze zienswijze. Mocht u nog punten van aandacht hebben, dan horen wij die graag van u binnen 2 werkdagen.

In het vaststellingsbesluit wordt de hoogte van de winning en de operationele strategie voor de winning uit het Groningenveld vastgesteld. De staatssecretaris stelt in het ontwerpbesluit vast dat in het gasjaar 2023-2024 in beginsel geen gas uit het Groningenveld wordt gewonnen. Wanneer de temperatuur echter $-6,5$ °C of kouder wordt, worden de elf productieclusters op waakvlamniveau gebracht. In deze situatie dient het Groningenveld ook als back-up en mag in uitzonderlijke situaties maximaal $1,5$ Nm³ worden gewonnen. Deze optie test de staatssecretaris in de zomer van 2023.

Volgvel 1

Ondanks het feit dat de staatssecretaris heeft besloten om in beginsel geen gas te winnen uit het Groningenveld dienen wij toch een zienswijze in.

Inhoud zienswijze

De zienswijze is opgebouwd uit een aantal hoofdstukken, zoals het ontwerpbesluit, veiligheid en versterking, schade en maatschappelijke ontwrichting. Op deze punten is het ontwerpbesluit in regionaal verband geanalyseerd. Wij zijn tot de conclusie gekomen dat er onduidelikheden in het besluit staan en dat de staatssecretaris afwijkt van de drie operationele strategieën die door NAM opgesteld zijn. Per hoofdstuk nemen wij u mee in onze belangrijkste bevindingen.

Het ontwerpbesluit

Op grond van artikel 52d, lid 1 Mijnbouwwet moet de staatssecretaris een operationele strategie vaststellen. Dat kan onder voorwaarden ook een gewijzigde operationele strategie zijn (lid 4). Het is onduidelijk welke operationele strategie de staatssecretaris vaststelt. Op verzoek van de staatssecretaris heeft NAM drie strategieën uitgewerkt. De staatssecretaris kiest een variant op de operationele strategie 1 (geen winning). Wij vinden dat dit volstrekt duidelijk moet worden vastgelegd. Dat is in het ontwerpbesluit niet het geval.

In het ontwerpbesluit bestaat ruimte voor onduidelijkheid over de condities waaronder een of meerdere productieclusters op waakvlamniveau worden gebracht en wat volgens de staatssecretaris waakvlamniveau precies is. Wij vinden dat de staatssecretaris duidelijkheid moet scheppen over deze condities en inzichtelijk moet maken wat de staatssecretaris verstaat onder waakvlamniveau.

De staatssecretaris zegt dat de productieclusters alleen te activeren bij een verwachte temperatuur van $-6,5^{\circ}\text{C}$ en dat dit nog getest moet worden in de zomer. Ook is het activeren van de clusters afhankelijk van het functioneren van de stikstoffabriek op 1 oktober 2023. Het besluit biedt echter geen duidelijkheid over de vraag welke operationele strategie wordt vastgesteld wanneer de zomertest anders verloopt dan verwacht of wanneer de stikstoffabriek toch niet beschikbaar is op 1 oktober 2023. Wij vinden dat de staatssecretaris duidelijk moet maken welke operationele strategie hij vaststelt wanneer de condities niet gerealiseerd worden.

Veiligheid en versterking

In het ontwerpbesluit geeft de staatssecretaris aan dat het aantal werkelijke aardbevingen met een magnitude van 1,5 M of meer aan de bovengrens is van de onzekerheidsmarge. Wij vinden dat de staatssecretaris in het vaststellingsbesluit de bovengrens van de onzekerheidsmarge mee moet wegen en operationele strategie 1 moet vaststellen. Ook vinden wij dat de staatssecretaris moet aangeven hoe hij verwacht om te gaan met de te verwachten seismiciteit als blijkt dat er, bij koude omstandigheden of (technische) noodzaak, toch gas moet worden gewonnen uit het Groningenveld.

De staatssecretaris kiest voor een variant op de operationele strategie waarbij geen gas wordt gewonnen. In feite betekent dit dat de staatssecretaris kiest voor een variant waarvoor geen wettelijk verplichte Seismische Dreiging en Risico Analyse (SDRA) beschikbaar is. Daarom vinden wij dat de staatssecretaris een SDRA moet laten uitvoeren die past bij het besluit dat hij voornemens is te gaan nemen.

Afgelopen jaar hebben de regionale overheden een beroepsprocedure opgestart toen bleek dat bij het vaststellingsbesluit 2022-2023 geen passende SDRA-berekening was gemaakt. De staatssecretaris heeft toen alsnog een passende SDRA laten uitvoeren en in een Kamerbrief (d.d. 22 november 2022) toegezegd de gebouwen die hieruit zouden komen en nog niet aan het versterkingsprogramma waren toegevoegd, alsnog te laten beoordelen door de NCG. Helaas moeten wij constateren dat begin juli 2023, dus meer dan een half jaar na de toezegging, de desbetreffende gebouwen nog steeds niet in het versterkingsprogramma zijn opgenomen door de NCG. Daarmee kunnen deze gebouwen nog niet meegewogen worden in de prioritering van de beoordelingen. Wij vinden dat de staatssecretaris zijn toezeggingen moet nakomen en de gebouwen die voort zijn gekomen uit de SDRA's van voorgaande jaren (inclusief die van gasjaar 2022-2023) ook daadwerkelijk toe moet laten voegen aan het versterkingsprogramma, niet via het LOOV-programma.

Het versterkingsprogramma is primair een veiligheidsprogramma. De periode waarbinnen eigenaren en bewoners in onzekerheid leven over de veiligheid van hun woning of bedrijf moet zo kort mogelijk zijn. De NCG heeft van de staatssecretaris de opdracht gekregen om voor 2024 alle adressen in het versterkingsprogramma te hebben beoordeeld en in 2028 het versterkingsprogramma af te ronden. Met de huidige voortgang wordt deze doelstelling niet gehaald. Dat concludeert Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) in haar jaarlijkse voortgangsrapportage (d.d. 4 juli 2023). Net als SodM zien wij onvoldoende voortgang om optimistisch te zijn over de planning. Ook zien wij dat de vijftig maatregelen uit Nij Begun impact kunnen hebben op de planning van de NCG. Het te rigide om vast te houden aan een deadline die kan leiden tot negatieve effecten voor onze inwoners. Door het vasthouden aan een, in onze ogen, niet realistische deadline van 2028 zien we dat de aanbevelingen van de enquêtecommissie nu al onder druk staan. Wij vinden dat de staatssecretaris de NCG opdracht moet geven een planning te maken die gebaseerd is op realisme zonder onhaalbare deadlines en tegelijkertijd NCG alle mogelijkheden te geven om de capaciteit voor beoordelen en versterken zoveel mogelijk te vergroten. Tevens vinden wij dat de voorgestelde maatregelen in Nij Begun goed en ruimhartig moeten worden uitgewerkt en ingevoerd en dat deze niet beperkt mogen worden door het rigide vasthouden aan de deadline van 2028.

Schade

In het ontwerpbesluit erkent de staatssecretaris nu dat het essentieel is om het IMG voldoende wettelijke regelruimte en financiën te geven. De kabinetsmaatregelen voor schadeafhandeling zijn echter allesbehalve een vereenvoudiging. De staatssecretaris plaatst gedupeerden in hokjes en afhankelijk van het hokje is er een 'loket' dat een oplossing moet bieden. Dit vinden wij onbegrijpelijk. Wij vinden dat de staatssecretaris het IMG voldoende wettelijke regelruimte en financiën moet geven om schade rechtvaardig en ruimhartig te vergoeden ook buiten de aansprakelijkheid van NAM. Ook moet de mogelijkheid bestaan om bij complexe en/of meervoudige schade een eenvoudige behandeling van de melding aan te bieden waarbij niet elke schade bediscussieerd wordt. Het is van belang dat duurzaam herstel gerealiseerd moet worden door onder meer funderingen van gebouwen te herstellen bij schadeafhandeling en versterking. Ook vinden wij dat de staatssecretaris zorg moet dragen voor de realisatie van één loket voor mijnbouwschade in Groningen waarbij het

Volgvel 3

wettelijk bewijsvermoeden wordt toegepast voor gebieden waar sprake is van (gestapelde) mijnbouwactiviteiten.

Maatschappelijke ontwrichting

Bewoners verwachten dat het Groningenveld op 1 oktober 2023 sluit en dat is ook nodig. De problemen van onze inwoners op het gebied van de schadeafhandeling, versterking, de (mentale) gezondheid en de ervaren veiligheid zijn hiermee nog niet opgelost. De onduidelijkheid in het ontwerpbesluit zorgt voor de nodige zorgen en mogelijke maatschappelijke ontwrichting. Om mogelijke maatschappelijke ontwrichting zoveel mogelijk te beperken, vinden wij dat de staatssecretaris in het vaststellingsbesluit duidelijk moet aangeven welke operationele strategie hij vaststelt. Daarnaast vinden wij dat de staatssecretaris de voorgenomen inspanning om negatieve (mentale) impact moet verminderen, het welzijn en het economisch perspectief van de regio moet versterken en dit samen met de regio moet uitwerken. Tevens is het van belang dat de wet die de sluiting van het Groningenveld vastlegt zo snel mogelijk het wetgevingsproces moet doorlopen en in werking moet treden.

Om leveringszekerheid aan eindafnemers te garanderen, vinden wij dat de staatssecretaris voor de definitieve sluiting van het Groningenveld alternatieven moet inventariseren om risico's op te kunnen vangen van onderbrekingen van de beschikbaarheid van hoogcalorisch gas, zodat de staatssecretaris niet terug hoeft te vallen op het Groningenveld.

Motie “Geen extra gaswinning”

Uw raad heeft op 1 juni 2022 de motie “Geen extra gaswinning” aangenomen. In deze motie vraagt u onder andere om aan de staatssecretaris over te brengen dat het besluit om definitief te stoppen met de gaswinning in 2023 moet worden nagekomen. In de zienswijze op het ontwerpbesluit dringen wij bij de staatssecretaris aan om de operationele strategie 1 (stoppen met gaswinning) vast te stellen.

In het ontwerpbesluit staat de staatssecretaris stil bij het stoppen van de gaswinning en de wet die dat moet verankeren. De staatssecretaris zal het wetsvoorstel “sluiting Groningenveld” zo snel mogelijk aan de Kamers voorleggen en in werking laten treden. Het is belangrijk dat de inwoners zekerheid krijgen over de sluiting van het Groningenveld. Het kabinet heeft besloten om het Groningenveld in 2024 volledig en definitief te sluiten en zal dit verankeren in de wet. Wij hopen met onze zienswijze de staatssecretaris te kunnen overtuigen om het Groningenveld al per 1 oktober 2023 te sluiten. In de bijlage van deze brief vindt u de volledige zienswijze.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.